

СТЕФАН БОНЕВ

СИРЕНЕ

Част 10 от „Разкази за двама“

chitanka.info

Добре си спомням деня, в който жена ми ме изпрати за сирене. Беше събота. Съвсем бях забравил, че трябва да правим кръщение на дъщеря ни. Вече беше на годинка и няколко месеца. Никога не съм бил точен с цифрите и датите. Честно казано, изобщо не ми се висеше по опашки. Да си призная, ако беше за друго, направо бих отказал на съпругата си да обикалям магазините точно в събота. Но понеже ставаше дума за кръщавката на собствената ми дъщеря, се задоволих само с кисела усмивка и лека въздишка.

Станах, сгънах бавно и отмерено вестника, който четях, обух се, метнах палтото и излязох. Жена ми ми напомни от вратата да не се бавя много. Роднините щели да пристигнат всеки момент, а тепърва щяла да прави баницата със сирене, всепризнатия специалитет на нежната ми половинка. Само ѝ махнах заднешком с ръка да не се тревожи и продължих.

Обикновено, когато ме изпратят за нещо в събота, първата ми работа е да мина през шкембеджийницата на ъгъла и да му ударя една вряла супа с много оцет и чесън. После се отбивах в кафенето, където заедно с Глухия, Немия и Слепия обсъждахме последните новини, прочетени във вестника, чути по радиото и видени по телевизията. Те тримата винаги имаха общо мнение, с което се съгласявах, защото иначе не ме чуваха, не ме виждаха и дори не ми отговаряха.

Но този ден и тримата не бяха намерили общ език помежду си. Скарваха се още преди да са започнали да обсъждат сериозно някоя тема. А в края вече не си спомнях за какво точно са се карали. Приех това за лоша поличба и като изразих безапелационното си несъгласие с тях, тръгнах по магазините.

Обиколих всички млекарници, бакалии и супермаркети, но никъде не можах да намеря сирене. Вече бях изгубил надежда, когато един от магазинерите, виждайки колко отчаян вид имам, ми каза поверително, че еди-къде си очаквали да докарат, макар да не било особено сигурно. Обаче все пак да съм проверял.

Магазинчето се намираще в един от крайните квартали. Не ми беше трудно да го намеря. Всички в махалата знаеха за него. Било добре заредено, продавачът не удрял много в кантара, а на всичко отгоре псувал по-рядко. Някои от хората дискретно ми намекнаха, че бил смахнат, но аз да съм си траял. Важното било, че работел бързо и го зареждат добре.

След като открих схлупената постройка на магазинчето, пристроено до кварталния трафопост, трябваше да извървя още около петстотин метра, за да стигна края на опашката. Това беше една доста дълга опашка, макар да съм виждал и къде-къде по-големи. Например миналия месец се наредих на една от километър и половина, в началото на която се говореше за хладилници и цветни телевизори, а хората в края подрънкваха с празни бутилки за олио. В последна сметка докараха захар. Така че имах опит с опашките. Не ме беше страх. Още вечерта телефонирах на жена си. Обясних ѝ къде се намирам, за да ми носи храна. Тя се съгласи с мен, че трябва да отложим кръщенето заради създадите се обстоятелства. Направих си една груба сметка, която показва, че мога да взема сирене едва на осмото зарежадне, което ще рече-след около две седмици. После позвъних от един уличен автомат на началника си, за да ме пише в неплатен отпуск до края на месеца. Той отначало заусуква, че планът му бил закъсал. После се съгласи при условие, че ще взема някой и друг килограм сирене и за него. Какво да направя — обещах му. И друг път съм му взимал това-онова.

След няколко часа пристигна жена ми. Донесе топли дрехи, одеяло, няколко сандвича и дървеното столче за опашки. Обеща на следващия ден да ми донесе и нещо готвено. Целунах я по бузата и я изпратих до таксито, в което вече се беше настанила друга жена, донесла провизии на съпруга си.

Някъде към шестия ден, мисля — четвъртък се падаше, заредиха за първи път магазина. Няколко минути след като дойде камионът, до мен достигна слухът, че са стоварили не сирене, а дамски чорапогащи. Ако бях на ред, обезателно бих взел на жена си. Представях си как би им се зарадвала. Но количеството явно беше много малко, защото свърши след половин час. Останах само с мечтата, че ще видя жена си усмихната, с нов чорапогащник.

След няколко дни още един камион спря пред магазина. Дълго време не се говореше нищо. Отпред взеха да се смеят на висок глас, други пък се караха, чуваха се жени, които крещяха нещо ядосано. Но така и никаква информация не достигна до нас. Искрено се надявах, че е най-после сиренето, когато един младеж дойде ухилен при нас. Той каза само една дума: „Презервативи!“ Бабицката, която стоеше до мен, само попита: „Какво?“ После, когато ѝ обясниха за какво става въпрос,

тя взе да се черви като ученичка и да чумосва напосоки. Лека й пръст! Само след месец се спомина, както си седеше на дървеното столче. Годините й тежаха вече, не можа да издържи до края. Още си спомням последните й думи: „Само една бучка ми дайте! Само една бучка сирене за внучето...“ Така си умря с отворени очи. Момчето, което отскочи до вкъщи, се върна с празни ръце. От парченцето сирене в капана му за мишки нямало и следа. Много хитри са станали тези гадинки, хем ти изяждат сиренето, хем живи се разхождат, че и от отровата бягат, сподели един препатил човек от опашката. Но както често се случва, чуждото нещастие се превръща в щастие за останалите. Искам да кажа, че опашката намаля с един човек. С това и моите надежди да стигна до сиренето, ставаха по — големи.

След смъртта на бабичката започнах да сънувам кошмари. Бях заключен в огромен склад, пълен със сирене, а около мен се разхождаха едри сиви плъхове с огромни хищни очи.

Нощем спяхме в туристически палатки, които закупихме на сметка с общи пари от близкия битпазар. Всеки си имаше номерче, за да се знае редът. Беше създаден и комитет, който да се грижи за състоянието на чакащите, за тяхната прехрана и разрешаваше спорните въпроси. Хората от този комитет ходеха по складовете, проучваха възможностите да бъде доставено сирене и други продукти. Това бяха много активни и надарени с организаторски талант хора. Успяха не всички чакащи, както при мен, да издействат времето на опашката да се брой като неплатен отпуск, за да няма после административни наказания. Все пак сиренето беше продукт от първа необходимост. Благодарение на комитета поддържахме връзки с други опашки, имащи сродни уели. Някъде към Нова година вдигнахме и първата сватба. Едно момче от нашите се ожени за студентка от делегацията на саламената опашка от деликатесния магазин. Разбира се, той се премести в нейната опашка. Все пак по-централна е, магазинът е деликатесен, не е като нашата съборетина. Е, намериха се и такива, които го обвиниха в брак по сметка. Но мисля, че те просто му завиждаха, тъй като момичето освен че беше хубаво, вече беше стигнало почти до вратите на деликатесния. За сватбен подарък им обещахме цели три кила овче сирене. Подписахме договори между различните опашки за обмен на продукти, когато успеем да си ги купим. Според клаузите на тези документи аз примерно трябваше да

отстъпя две кила от бъдещото си сирене, за да получа на бартер кренвирши и бутилка олио.

За тези години жена ми се беше състарила от грижи по къщата и детето, което вече беше пораснало. От време на време тя ми го водеше. Горкото момиче, още щом ме видеше, се прилепваше към полите на майка си. Не можеше да ме познае, мене, нейния баща. Помолих жена си повече да не я води, не издържах съжалителните погледи на околните. Как пък около мен на опашката нямаше нито един човек с малко дете, който да ме разбере. Тя се съгласи мълчаливо. Само една сълза се разля по бузата ѝ...

Между другото тук станаха още няколко сватби. Имаше, разбира се, изневери и разводи, но сега не ми се говори за това. Много пъти зареждаха магазина през това време. Караха какво ли не. Като се започнеше от консерви копърка и шевни машини, та се стигнеше до аспирин и аналгин-хинин. Като че ли тук беше кварталната аптека.

Трудното започна, когато комитетът се разтури. Хората вече не вярваха, че някога ще ядат сирене. Доста от нас си отидоха разочаровани, пропилели ценни години от живота си. Имаше дори едно самоубийство. Поради липса на отрова човечецът се беше нагълтал с аналгин-хинин. Умря си напълно безболезнено и без никаква опасност от настинка или главоболие. Останалите стояхме, водени от чувството, че щом си тръгнем, и камионът със сиренето ще пристигне.

Веднъж при мен дойде красиво момиче. Стори ми се страшно познато. Сигурно и аз съм му бил познат, защото ме гледаше изучаващо и вгълбено. После изведнъж се хвърли на врата ми и прошепна: „Татко!“. Това беше най-красивият ден в живота ми. Сам не разбрах как съм заплакал. Милвах я, галех я. Моята дъщеря! Моята! После тя ми разказа как майка ѝ починала внезапно. Не издържало сърцето ѝ... Преди да затвори очи, ѝ казала истината за мен. Че чакам на опашка за сирене. Обяснила ѝ защо не искам да я виждам. Преди това знаела, че съм на работа в чужбина. Не ми се сърдела изобщо. На мое място тя щяла да постъпи по същия начин. Не знаех да се радвам ли или да продължавам да плача. Загубвайки един човек, аз намерих друг. Не е същото...

Дъщеря ми вече завършваше средното си образование в Техникума по хранително-вкусова промишленост, но беше започнала

работа на четири часа, за да може да се прехранва. Милата, виждах я как се съсипва. Не ѝ оставаше време момче да погледне. Усмихна се накриво, когато ѝ подарих няколко презерватива, от ония, които докарали преди години. Друго нямах какво да ѝ дам.

Веднъж дойдоха от профсъюзите. Обясниха ни, че повече не можели да пазят свободни работните ни места. Пред вратите на заводите и фирмите чакали тълпи от млади специалисти. Прекратяваха трудовите ни договори. Тези, които не искаха да си губят работата, си тръгнаха. Аз останах. Опашката беше намаляла съблазнително. Дъщеря ми ме убеждаваше, че повече няма нужда от сирене. Защо и е на тези години да си прави кръщавка. Пък и майка ѝ я няма вече, та да завърти баницата, която само тя умее да прави. Молеше ме със сълзи на очи да се прибера вкъщи. Можех ли да ѝ откажа.

След няколко дни ме заведе у дома. Показа се, че старата ни къща отдавна е съборена. Сега живеехме в панелен апартамент в десететажен блок, който се извисяваше на мястото. Там, където бяха кафенето и шкембеджийницата, сега се издигаше ресторант с бар и дискотека. А от Глухия, Слепия и Немия намерих само три олющени и пожълтели некролога.

Някак чуждо ми се стори тук. Все си мислех за опашката, за порутената сграда на магазинчето, за смахнатия магазинер, когото обаче зареждат добре, и за приятелите ми по съдба. А в този блок всички ми бяха чужди и непознати.

Един ден реших да отида при магазинчето просто за да си побъбря със стари познати. Но от опашката нямаше и помен. А когато се огледах за магазинчето, видях че на негово място стърчаха основите на бъдещ супермаркет. Въздъхнах с една от онези въздишки, които човек си позволява, когато загуби нещо скъпо. Тогава видях чантата. Беше най-обикновена пазарска чанта. Носеше я някой от нашите, но вече не си спомнях точно кой. Беше окачена на автобусната спирка и се вееше. Като знаме.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.